

fangsten« af Sysselsmand H. C. MÜLLER. Forfatteren til dette Arbejde var POUL MÜLLER's Fader. Bogen er gennemskudt med hvide Blade, hvori findes adskillige Optegnelser fra POUL MÜLLER's Ophold i Grønland, hvor han var Kolonibestyrer. Om Rosenmaagen staar der følgende: »Den 20. Juni 1885 erholdt jeg Han og Hun fra Øerne i Nærheden af Ikamiut samt et Æg. Fuglene blev skudt ved Reden og ved nærmere Undersøgelse fandt jeg dem i Besiddelse af store Rugepletter, Han saavel som Hun.« Derefter følger en nøje Beskrivelse af Fuglene, som jo har mindre Interesse, da der ikke er nogen Tvivl om Arten. Ægget beskrives saaledes: »Længde 47 mm Bredde 33 mm. Farve olivengrøn med mørkebrune Pletter. — Den ynglede mellem Ternerne og havde to Æg.«

Det forekommer mig unægtelig, at de Oplysninger, som her er givne, stærkt støtter Formodningen om, at Rosenmaagen virkelig har ynglet det paagældende Sted.

LIDT OM FUGLENE I OG OMKRING JULIANEHAAB

AF

AAGE RAFN

Under mit Ophold i Julianehaab fra Marts 1930 til Oktober 1931 havde jeg Lejlighed til at gøre en Del Notater om Fuglene, hvilke jeg hermed fremsætter. Grundet paa Bundethed af min Tjeneste ved Radiostationen og Vanskelighed ved at faa Baadlejlighed er de ikke saa udtømmende, som man maaske kunde ønske sig.

Krikand, *Anas c. crecca*. Et skindlagt Eksempplar af denne vist kun som Gæst optrædende And, skudt i Vinteren 1929—30, blev mig overladt af Ass. BRANDT. Fuglen findes nu paa Zoologisk Museum, hvor den er bestemt til Race af Mag. scient. R. HØRRING.

Stokand, *Anas platyrhynchos boschas*. Ret almindelig Vintergæst; den træffes dog ogsaa ynglende rundt om i Fjordene, f. Eks. i den sørige, lave Landstrækning mellem Sermilik- og Tunugdliarfikfjordene i Nærheden af Udstedet Kags-

sjarssuk. I Sommeren 1931 blev et Kuld paa 7 Stk. udruget af en Høne i Julianehaab og trivedes udmærket.

Hvinand, *Bucephala c. clangula*. Jeg købte en Han, der var skudt i Vinteren 1930—31 og skindlagt, af Overass. MALMQVIST. Racen er ny for Grønland. Ifølge SCHIØLER (Danmarks Fugle, II, 1926, p. 272) er hidtil kun den amerikanske Race, *B. c. americana*, truffet en Gang ved Godthaab. Eksemplaret findes nu paa Zoologisk Museum, hvor det er undersøgt af Mag. scient. R. HØRRING.

Havlit, *Clangula hyemalis*. I Vintertiden og om Foraaret er den meget hyppig i Smaaflokke og enkeltvis mellem Storisen i den ydre Del af Fjorden; i Sommertiden har jeg kun set en enkelt.

Strømand, *Histrionicus histrionicus*. Vides at yngle flere Steder inde i Fjordene, bl. a. i Nærheden af den kendte Nordbo-kirkeruin (Hvalsø Kirke), hvor den siges at have Rede bag et Vandfald af en ret stor Lakseelv; selv har jeg dog ikke set den. Naar den vendte hjem til Reden saa det ud, som fløj den gennem Vandfaldet og forsvandt.

Ederfugl, *Somateria mollissima islandica*. Jeg har kun set en enkelt i Juni 1930 i en Bugt 1 Mil indenfor Julianehaab. Saavel Hanner som Hunner, der var skudt i Skærgaarden, blev ikke sjældent indbragt af Grønlændere, flest i Vintertiden; i Yngletiden er Fuglen jo ogsaa fredet.

Toppet Skallesluger, *Mergus serrator major*. Jeg har kun set et Par i Juni 1930 i en Sidefjord til Julianehaabfjord. Ellers har jeg ikke sjældent set den som skudt, især om Vinteren. Den yngler dog flere Steder.

Blisgaas, *Anser albifrons gambelli*. Iagttaget og beskudt i Maj Maaned 1930 paa Kobbermineøen ved Julianehaab. Ved Skuddet fløj der 2 Gæs op; de blev begge set flere Gange i Løbet af de kommende Maaneder, men Rede eller Unger blev ikke fundet.

Islom, *Colymbus i. immer*. Ikke set i Koloniens Nærhed. Den yngler adskillige Steder, almindeligst i Egnen Nord for Udstedet Kagssimiut og indefter Sermilikfjords Nordkyst. Enkelte skudte Eksemplarer blev indbragt af Grønlændere og solgt til de Danske, ligeledes Æg.

Rødstrubet Lom, *Colymbus stellatus*. Ret almindelig. I

Julianehaabsøens fjerneste Ende ynglede 2 Par paa nogle smaa Holme. Begge Parrene saa jeg med Unger 1930 og 31. — Par iagttoges adskillige andre Steder i ikke altfor smaa Fjeldsøer. Julianehaabsøens 2 Par ankom i første Halvdel af Juni, saasnart Isen i Søen var brudt op og tilstrækkelig store Vaager havde dannet sig, men trak endnu nogen Tid hver Aften højt over Kolonien ud i Fjorden under livlig Stemmeudfoldelse.

Sortgraa Ryle, *Calidris m. maritima*. Meget almindelig overalt langs Fjordens Bredder, hvor de piler om ved Ebbe og søger Smaakrebsdyr i Fjærens Tang. Arten yngler talrige Steder ved Julianehaabsøen paa kæragtige, birke- og pilebevoksede Strækninger, hvor jeg paa en enkelt Tur ca. 15. Juni fandt flere Kuld Dununger paa 4 Stykker. Om Efteraaret ses de i Smaaflokke paa Fjordbredderne endnu efter den første Sne.

Odinshane, *Phalaropus lobatus*. Set paa Øen Akia overfor Kolonien og f. Eks. i Bunden af Julianehaabfjorden paa den smalle Landtange, der skiller denne Fjord fra Tunugdliarfikfjorden ved Udstedet Igaliko, det gamle Nordbøbispede Gardar. Paa dette Sted var der i Juni Maaned Odinshaner, parvis eller i Flokke paa 6—10 Stykker, i hver eneste lille Sø eller Dam, hvori Star og Kæruld voksede frodigt, og tæt, ganske lavt Krat, afvekslende med Pletter af knæhøjt Græs, kransede Bredderne. Fuglene var meget lidt sky, snarere noget nysgerrige.

Svarthag, *Larus marinus*. Ses kun yderst sjælden inde i Fjordene, men er heller ikke almindelig i Skærgaarden.

Graamaage, *Larus hyperboreus*, og Hvidvinget Maage, *Larus leucopterus*, saas ret hyppigt enkeltvis eller et Par Stykker sammen trække ud eller ind ad Fjorden, især om Efteraaret.

Ride, *Rissa t. tridactyla*. Meget almindelig. Skønt der ingen egentlige Fuglefjælde var i Nærheden af Kolonien, ynglede den dog hist og her i Fjorden. Ved Bopladsen Tugdliarunat i Sermilikfjord i en kort Fjordarm, der gik helt ind til Indlandsisen, besøgte jeg i August 1931 et Fuglefjeld umiddelbart ved Isen. Paa en lodret Fjeldside fandtes adskillige Hundrede Reder, hvoraf en ikke ringe Del dog var af ovennævnte 2 Arter. Flere store Unger sad endnu paa Hylderne, de var flyvefærdige, men dog ikke helt dristige ved at betro sig til

Vingerne. Paa en lille Ø overfor saas en mindre Yngleplads paa ca. 25 Reder. — Fra August—September trak store Flokke Rider Morgen og især Aften ud og ind ad Julianehaabfjorden, udsat for betydelig Jagt.

Ismaage, *Pagophila eburnea*. Ses nu og da i Vintertiden ude ved det aabne Hav.

Spidshalet Kjove, *Stercorarius parasiticus*. Jeg har kun iagttaget meget faa Kjover over Fjorden; en var mørk, ellers var det udelukkende lyse Individier.

Tejste, *Uria g. grylle*. Ses hele Aaret og yngler flere Steder, f. Eks. i Julianehaabfjord og paa en Ø i Nærheden af Sommerbopladsen Umanak, Syd for Fjordens Munding, dog ikke i større Kolonier som i nordligere Egne af Grønland. Om Vinteren suppleres den lokale Bestand med vældige Flokke nordfra; Fuglene kan da træffes i tusindvis liggende paa Fjordene sammen med følgende Art.

Kortnæbbet Lomvie, *Uria l. lomvia*. Talrig om Vinteren, men den yngler ikke i Distriktet. Den kan variere stærkt i Farve; jeg fik saaledes i Vinteren 1930—31 et Eksempel, der var helt skifergraat, kun med en lidt lysere Stribe ned ad Bugen.

Søkonge, *Alle alle*. Meget almindelig hele Vinteren, dog ikke i store Flokke som ovennævnte. Jeg saa den i Marts 1930 langt til Søs mellem Isskodserne i Storisen i Davisstrædet.

Alk, *Alca torda*. Jeg har ikke selv set Arten, men den skal findes i de om Vinteren nordfra kommende Flokke af Tejster og Lomvier.

Storskarv, *Phalacrocorax c. carbo*. Siges at yngle, meget faatalligt, Nordvest for Kagssimiut-Eggen. Om Vinteren skydes her en Del paa Træk nordfra.

Vandrefalk, *Falco peregrinus anatum*. I Sommeren 1931 hørte jeg, at en Grønlænder havde skudt en Falk i Julianehaabs Nærhed. Da jeg fik fat i ham for at erhverve mig Fuglen, havde han imidlertid allerede spist den, kun Hovedet var tilbage. Unge Falke anses for god Mad.

Jagtfalk, *Falco rusticolus*. Om Sommeren har jeg kun set et enkelt Individ i levende Live, flyvende tværs over Fjorden; det var et ret mørkt farvet Eksempel (*F. r. holboelli* eller *obsoletus*?). Om Vinteren derimod blev flere Gange smukke,

hvide Eksemplarer (*F. r. candicans*) skudt af Grønlændere og bragt til Kolonien, hvor de fandt sikker Afsætning hos en eller anden Dansk.

Havørn, *Haliaëtus albicilla groenlandica*. Ret almindelig, især i et Strøg et Stykke indenfor Kolonien, hvor man næppe kunde færdes uden at træffe en eller flere. I Juni 1930 fandt jeg en Rede anbragt i en ejendommelig Nordboruin, der var

Fot. AA. RÆN

Rede af Havørn, *Haliaëtus albicilla groenlandica*, i en Nordboruin. Kanisut, Sydgrønland, 27. Juni 1930.

bygget paa en mandshøj, flad Sten. Væggen ud mod Havet var styrtet sammen, de 3 andre stod i ca. 1 Meters Højde, og her laa Ørnereden lunt og godt med Mur paa de tre Sider og Udsigt over Havet paa den fjerde. Da jeg landede fra Motorbaaden fløj Hunnen ud fra Ruinen, hvorved jeg blev opmærksom paa, at der maatte være noget. Hannen svævede ovenover. Reden, der var meget enkelt bygget, af Grene og i Midten Straa, indeholdt 2 Æg. Under mit Besøg ved Reden hoppede Hunnen ængstelig fra Sten til Sten et halvt hundrede Meter borte, skrigende om det forfærdelige til Hannen, der kom lavere ned, men blev i Luften. — Om Vinteren saa vi hyppigt, mest unge, Ørne over Kolonien og Fjorden udenfor; de syntes at trække mod Skærgaarden for at jage.

Sneugle, *Nyctea scandiaca*. Synes at være ret sjælden. Jeg har kun set enkelte skudte, der falbødes af Grønlændere om Vinteren. De var ret varierende i Farven, fra spættede til næsten helt hvide.

Fjeldrype, *Lagopus mutus reinhardti*. Meget almindelig, men Forekomsten svinger dog ret stærkt; saaledes saas den i Mængde i 1930, betydelig færre i 1931.

Ravn, *Corvus corax principalis*. Meget almindelig. Ravnene holdt om Vinteren til omkring Faareavlsstationen; ganske tidlig om Foraaret forsvandt de næsten helt til hen paa Efterommeren, hvor de atter viste sig trækkende omkring i Smaaflokke, stadig nærmere ind om Kolonien.

Digesmutte, *Oenanthe oenanthe leucorrhoea*. Meget almindelig Trækfugl med Ankomst først i Maj. Baade 1930 og 31 saa jeg de første efter en Periode af mildere »Sydvestvejr«. Maaske var det tilfældigt, eller skulde de lade sig hjælpe over Davisstrædet af gunstig Vind? Afrejsen finder Sted sidst i September. Flere af de Redesteder, jeg fandt i 1930, var beboede igen i 1931. Ungerne blev fodrede med Larver og Insekter.

Laplandsværling, *Calcarius lapponicus subcalcaratus*. Noget mindre hyppig. Ankomsten faldt omtrent sammen med foregaaende Arts, maaske lidt senere. Den afrejser i September. Reder fandt jeg mellem Sten eller paa flad Jord mellem Græs og Smaabuske. Sangen udføres, mens den stiger tilvejs og atter daler ned paa stive Vinger.

Snespurv, *Plectrophenax nivalis subnivalis*. Den almindeligste Fugl. Hovedmassen ankom en Maanedstid før de foregaaende, ogsaa efter Sydvestmildning, og afrejste sent i Oktober. Til Redeplads ynder den en stejl Klippevæg gennemsaat af Revner og Sprækker eller Ras af store Klippeblokke. Dens muntre, lille Sang udføres gerne siddende paa en eller anden stor Sten i Redens Nærhed. Om Foraaret udkæmpede Hanerne drabelige Kampe.

Graasirken, *Carduelis flammae rostrata*. Set enkeltvis og parvis flere Gange paa frodige, buskbevoksede Steder om Sommeren; i Efteraaret 1930 saas flere Flokke paa opimod en Snes i og omkring Kolonien endnu efter de første Snefald. Ved Midvintertide syntes den derimod forsvundet. I Vintertiden

skal den nordlige Hvidsiskan, *C. f. hornemanni*, være i hvert Fald ikke ualmindelig, men jeg har ikke set den. Grønlænderne kalder den Vintersiskan, da den kun optræder om Vinteren, i Modsætning til Sommersiskenen.

Jeg har i det foregaaende antydnet en Formodning om, at Smaafuglene flyver direkte over Davisstrædet til Julianehaab Distrikt istedetfor at gaa over højere nordpaa, hvor Strædet er smallere. Det gør de jo ihvertfald om Efteraaret, naar de flyver derfra. Det vilde dog vist ogsaa være deres Natur imod at flyve et saa langt Stykke højere mod Nord mod Kulden. For dem alle med Undtagelse af Siskan [ogsaa Havterne] gælder det (jfr. BERTHELSEN i Medd. om Grøn., Bd. 91, Nr. 4), at de har en sydlig og en nordlig »Førsteankomstdato«. — Jeg mener altsaa, at Fuglene i Julianehaab Distrikt kommer direkte fra og afrejser direkte til Canada—U.S.A., og først nordfor 64°—65° møder vi de Fugle, der gaar over ved Holstensborg—Disko-Eggen. — Dette vil forhaabentlig kunne klares ved fortsatte Ringmærkninger og Samarbejde med canadiske Ornithologer.

SILDEMAAGER, *LARUS FUSCUS GRAELLSI*, FRA ISLAND

AF

BERNT LØPPENTHIN

(MIT EINER DEUTSCHEN ZUSAMMENFASSUNG)

Som tidligere meddelt¹ observerede jeg en enkelt Silde-
maage ved Vestmannaeyjar 28. August 1930, men uden straks
at tillægge Iagttagelsen nogen synderlig Betydning, hvorfor
jeg forsømte at henlede andres Opmærksomhed paa den gul-
benede, mørkryggede Maage, der fløj omkring i Nærheden hele
Tiden, mens Rutedamperen laa for Anker ved Øerne. —
Litteraturstudier viste imidlertid, at der hidtil kun var med-
delt eet islandsk Fund af Arten.

Da jeg i Sommeren 1932, ledsaget af BOYE THORUP, satte

¹ BERT LØPPENTHIN: Die Vögel Nordostgrönlands zwischen 73°00' und 75°30' n. Br., samt Beobachtungsergebnissen von der dänischen Godthaab-Expedition 1930. Meddelelser om Grönland, Bd. 91, Nr. 6, 1932, p. 22.